

INOVĀCIJU APSEKOJUMA 2014.-2016.G. REZULTĀTI

Centrālā statistikas pārvalde

Informatīvais apskats

Lai iegūtu informāciju par uzņēmumu inovatīvām darbībām iepriekšējo trīs gadu periodā, katru otro gadu Latvijā tiek veikts apsekojums par inovācijām uzņēmējdarbībā. Informatīvajā apskatā sniegti dati par inovācijām Latvijā pēdējā pārskata periodā, t.i. 2014. – 2016. gadā.

Dati par inovatīvi aktīvo uzņēmumu skaitu attiecas uz laiku no 2014. līdz 2016. gadam; dati par inovatīvi aktīvo uzņēmumu apgrozījumu, strādājošo skaitu un izdevumiem tehnoloģiskajām inovācijām attiecas uz 2016. gadu. Apsekojumā tika iekļauti **uzņēmumi ar 10 un vairāk strādājošajiem** šādās rūpniecības un pakalpojumu nozarēs:

Visa rūpniecība – ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde; apstrādes rūpniecība; elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana; ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija; **Pakalpojumi** – vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus; transports un uzglabāšana; informācijas un komunikācijas pakalpojumi; finanšu un apdrošināšanas darbības; arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze; zinātniskās pētniecības darbs; reklāmas un tirgus izpētes pakalpojumi.

Inovatīvs uzņēmums ir uzņēmums, kas pārskata periodā ieviesa vismaz vienu inovāciju – tehnoloģisko (produktu un procesu), tirgdarbības vai organizatorisko inovāciju.

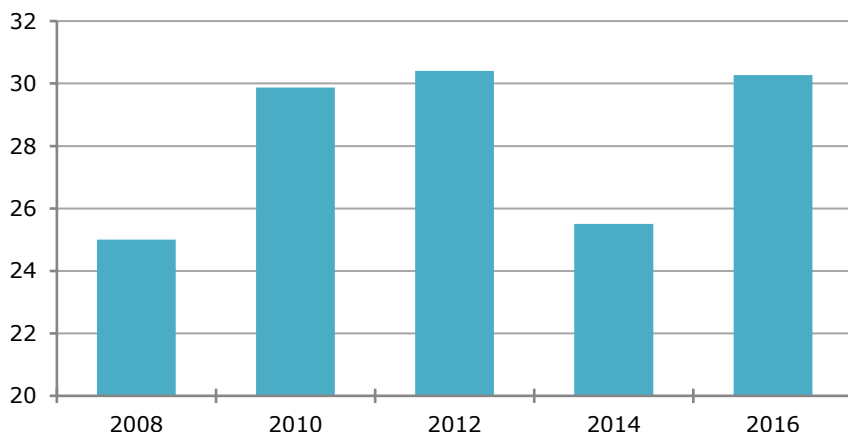
Inovatīvi aktīvs uzņēmums – uzņēmums, kas pārskata periodā ir ieviesis vismaz vienu inovāciju – tehnoloģisko (produktu un procesu), tirgdarbības vai organizatorisko inovāciju un/vai ir veicis inovatīvas darbības, tostarp pārtrauktas vai izbeigtas inovatīvās darbības, vai inovatīvās darbības, kas joprojām turpinās.

Inovatīvi aktīvs uzņēmums ar tehnoloģiskām inovācijām – uzņēmums, kas pārskata periodā ir ieviesis produktu vai procesu inovāciju un/vai ir veicis inovatīvās darbības, tostarp pārtrauktas vai izbeigtas inovatīvās darbības, vai inovatīvās darbības, kas joprojām turpinās.

Apsekojuma dati rāda, ka, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu (2012. – 2014. gads), inovatīvi aktīvo uzņēmumu īpatsvars palielinājās par 4,8 %, bet par 17,1 % palielinājās to uzņēmumu skaits, kuros bija tikai tehnoloģiskās inovācijas – produktu un procesu.

76,6 % rūpniecības un 65,3 % pakalpojumu nozares uzņēmumu ieviesa tehnoloģiskās inovācijas, bet netehnoloģiskās inovācijas ieviesa 23,4 % rūpniecības un 34,7 % pakalpojumu nozares uzņēmumu.

Inovatīvo uzņēmumu īpatsvars Latvijā
(% no uzņēmumu kopskaita)

Saturs

Inovatīvo uzņēmumu īpatsvars Latvijā.....	1
1. INOVATĪVI AKTĪVO UZŅĒMUMU PAMATRĀDĪTĀJI.....	2
Inovatīvi aktīvo uzņēmumu apgrozījums sadalījumā pēc uzņēmumu lieluma.....	2
Inovatīvi aktīvo uzņēmumu skaits sadalījumā pēc uzņēmuma lieluma	2
Inovatīvi aktīvajos uzņēmumos strādājošo skaits sadalījumā pēc uzņēmumu lieluma.....	2
2. INOVATĪVI AKTĪVIE UZŅĒMUMI SADALĪJUMĀ PĒC INOVĀCIJU VEIDA	2
Inovatīvi aktīvie uzņēmumi sadalījumā pēc inovāciju veida un uzņēmumu lieluma	3
3. IZDEVUMI INOVĀCIJĀM UZŅĒMUMOS, Kuros Bija Tehnoloģiskās (Produktu un procesu) Inovācijas 2014. GADĀ	3
Izdevumi inovācijām uzņēmumos, kuros bija tehnoloģiskās (produktu un procesu) inovācijas 2014. gadā	3
Izdevumi tehnoloģiskajām inovācijām sadalījumā pa izdevumu veidiem	4
4. INOVATĪVI AKTĪVO UZŅĒMUMU AR Tehnoloģiskām (Produktu un procesu) Inovācijām Sadarbība ar citiem Uzņēmumiem vai institūcijām Inovāciju jomā (Inovatīvo darbību veikšanā)	4
5. INOVĀCIJU AKTIVITĀTI KAVĒJOŠIE FAKTORI.....	4
METODOLOĢISKIE SKAIDROJUMI	4

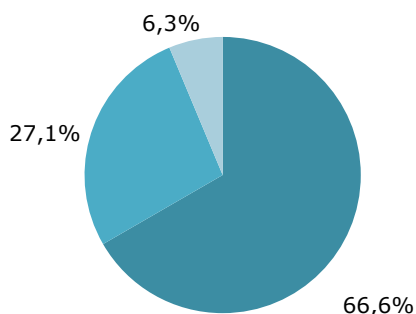
2018

18-029-000

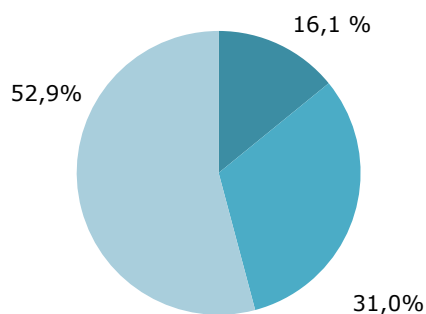
1. INOVATĪVI AKTĪVO UZŅĒMUMU PAMATRĀDĪTĀJI

	Inovātīvi aktīvo uzņēmumu skaits 2014.–2016. g.	% no uzņēmumu kopskaita	Strādājošo skaits inovatīvi aktīvajos uzņēmumos 2016. g.	% no kopējā strādājošo skaita	Inovātīvi aktīvo uzņēmumu apgrozījums 2016. g. (milj. eiro)	% no kopējā apgrozījuma
Pavisam	1 453	30,3	130 676	52,1	15 654,7	53,3
Pēc strādājošo skaita						
10–49	968	25,5	21 079	27,3	3 927,0	33,5
50–249	393	45,2	40 436	49,4	5 419,4	58,5
250+	92	67,2	69 161	75,3	6 308,3	75,4
Rūpniecība	678	32,6	63 776	54,6	6 335,1	67,9
Pēc strādājošo skaita						
10–49	391	25,9	9 110	27,6	741,2	40,2
50–249	237	47,0	25 240	52,0	2 256,5	63,4
250+	50	78,1	29 426	83,5	3 337,4	85,0
tajā skaitā apstrādes rūpniecība	609	33,7	51 665	53,6	4 572,7	64,6
Pēc strādājošo skaita						
10–49	349	26,7	8 068	28,6	553,7	37,9
50–249	220	49,2	23 622	54,6	2 149,4	65,1
250+	40	75,5	19 975	80,4	1 869,6	80,8
Pakalpojumi	775	28,5	66 900	49,9	9 319,6	46,5
Pēc strādājošo skaita						
10–49	577	25,3	11 968	27,1	3 185,7	32,2
50–249	156	42,5	15 197	45,6	3 163,0	55,5
250+	42	57,5	39 735	70,3	2 970,9	66,9

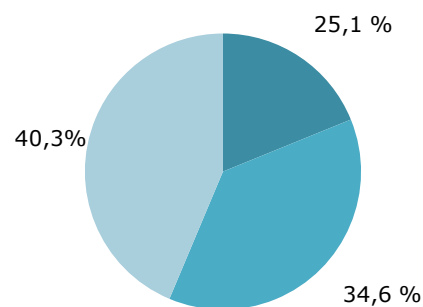
Inovātīvi aktīvo uzņēmumu skaits sadalījumā pēc uzņēmuma lieluma 2014.–2016. g.

Inovātīvi aktīvajos uzņēmumos strādājošo skaits sadalījumā pēc uzņēmumu lieluma 2016. g.

Inovātīvi aktīvo uzņēmumu apgrozījums sadalījumā pēc uzņēmumu lieluma 2016. g.

■ 10-49 strādājošie ■ 50-249 strādājošie ■ 250+ strādājošie

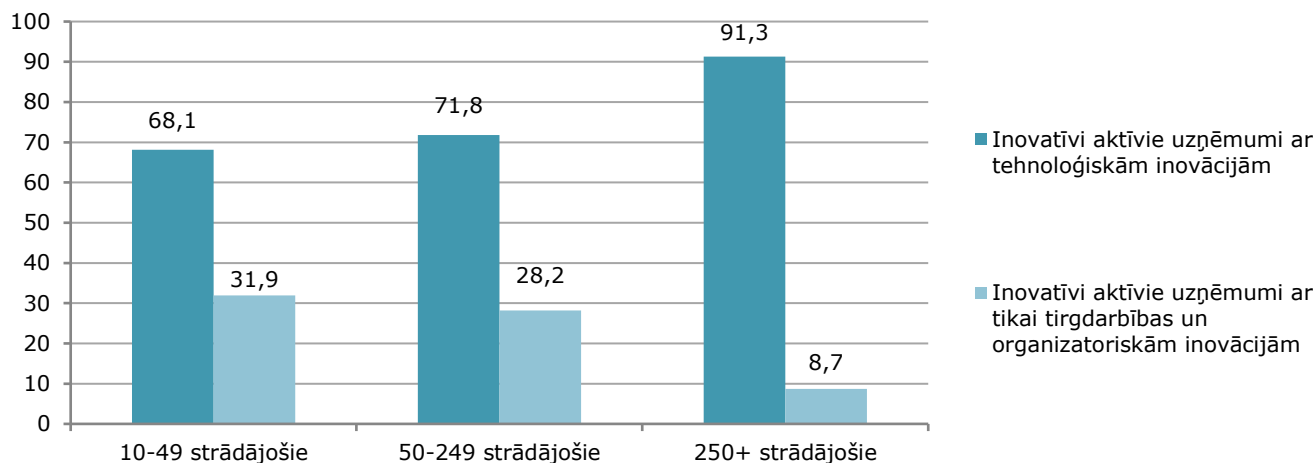
2. INOVATĪVI AKTĪVIE UZŅĒMUMI SADALĪJUMĀ PĒC INOVĀCIJU VEIDA

(% no inovatīvi aktīvo uzņēmumu kopskaita)

	Inovātīvi aktīvie uzņēmumi ar tehnoloģiskām (produktu un procesu) inovācijām			Inovātīvi aktīvie uzņēmumi ar tikai netehnoloģiskām (tirgdarbības un organizatoriskās) inovācijām		
	Uzņēmumu skaits 2014.–2016. g.	Strādājošo skaits 2016. g.	Apgrozījums 2016. g.	Uzņēmumu skaits 2014.–2016.g.	Strādājošo skaits 2016. g.	Apgrozījums 2016. g.
Pavisam	70,5	84,2	81,0	29,5	15,8	19,0
Pēc strādājošo skaita						
10–49	68,1	67,4	74,0	31,9	32,6	26,0
50–249	71,8	73,4	68,2	28,2	26,6	31,8
250+	91,3	95,7	96,4	8,7	4,3	3,6
Rūpniecība	76,5	87,1	91,1	23,5	12,9	8,9
Pēc strādājošo skaita						
10–49	70,8	70,9	71,0	29,2	29,1	29,0
50–249	82,7	84,2	90,2	17,3	15,8	9,8
250+	92,0	94,5	96,2	8,0	5,5	3,8
tajā skaitā apstrādes rūpniecība	76,7	85,4	90,1	23,3	14,6	9,9
Pēc strādājošo skaita						
10–49	70,8	71,0	74,3	29,2	29,0	25,7
50–249	83,6	84,8	91,4	16,4	15,2	8,6
250+	90,0	92,0	93,2	10,0	8,0	6,8

	Inovāti aktīvi uzņēmumi ar tehnoloģiskām (produktu un procesu) inovācijām			Inovāti aktīvi uzņēmumi ar tikai netehnoloģiskām (tirgdarbības un organizatoriskās) inovācijām		
	Uzņēmumu skaits 2014.–2016. g.	Strādājošo skaits 2016. g.	Apgrozījums 2016. g.	Uzņēmumu skaits 2014.–2016. g.	Strādājošo skaits 2016. g.	Apgrozījums 2016. g.
Pakalpojumi	65,3	81,5	74,2	34,7	18,5	25,8
Pēc strādājošo skaita						
10–49	66,4	64,8	74,7	33,6	35,2	25,3
50–249	54,5	55,6	52,5	45,5	44,4	47,5
250+	90,5	96,5	96,7	9,5	3,5	3,3

Inovāti aktīvi uzņēmumi sadalījumā pēc inovāciju veida un uzņēmumu lieluma (% no inovāti aktīvo uzņēmumu kopskaita)

3. IZDEVUMI INOVĀCIJĀM UZŅĒMUMOS AR TEHNOĻIŠKĀM (PRODUKTU UN PROCESU) INOVĀCIJĀM 2016. GADĀ

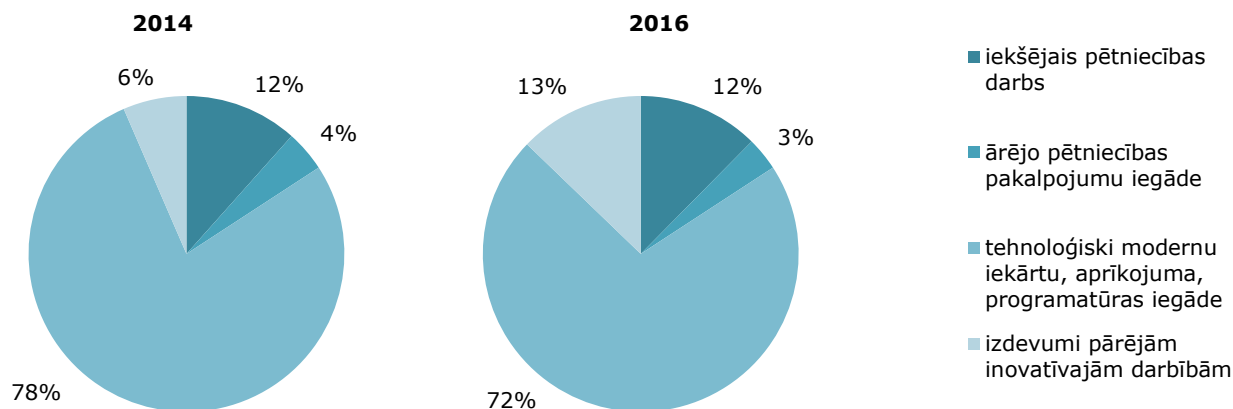
2016. gadā izdevumi tehnoloģiskajām inovācijām bija 262,7 milj. eiro, no kuriem 187,6 milj. eiro jeb 71,4 % tika novirzīti jaunu iekārtu, mašīnu, datortehnikas un programmatūras iegādei, bet 32,6 milj. eiro jeb 12,4 % – pētniecības darbiem uzņēmumā.

Izdevumi inovācijām 2016. gadā uzņēmumos ar tehnoloģiskām (produktu un procesu) inovācijām (% no kopējiem izdevumiem inovatīvajām darbībām)

	Kopējie izdevumi inovatīvajām darbībām (milj. eiro)	% no kopējiem izdevumiem inovatīvajām darbībām			
		Iekšējais pētniecības darbs	Ārējo pētniecības pakalpojumu iegāde	Tehnoloģiski modernu iekārtu, aprīkojuma, programmatūras un ēku iegāde	Izdevumi pārējām inovatīvajām darbībām
Pavisam	262,7	12,4	3,4	71,4	12,8
Pēc strādājošo skaita					
10–49	83,3	8,3	1,9	74,2	15,6
50–249	72,2	13,5	3,7	79,5	3,3
250+	107,2	14,8	4,5	63,7	17,0
Rūpniecība	148,9	12,7	3,1	73,2	11,0
Pēc strādājošo skaita					
10–49	39,4	3,5	2,1	93,3	1,1
50–249	65,2	12,0	2,1	83,4	2,5
250+	44,3	21,9	5,6	40,4	32,1
tajā skaitā apstrādes rūpniecība	113,3	16,0	3,8	66,0	14,2
Pēc strādājošo skaita					
10–49	22,4	6,0	3,6	88,8	1,6
50–249	49,8	15,6	2,8	78,4	3,2
250+	41,1	21,9	5,3	38,6	34,3
Pakalpojumi	113,8	12,0	3,8	68,9	15,2
Pēc strādājošo skaita					
10–49	43,8	12,6	1,8	57,0	28,6
50–249	7,1	27,6	18,0	43,4	11,0
250+	62,9	9,8	3,7	80,1	6,4

Izdevumi tehnoloģiskajām inovācijām sadalījumā pa izdevumu veidiem

(% no kopējiem izdevumiem inovatīvajām darbībām)

4. INOVATĪVI AKTĪVO UZŅĒMUMU AR TEHNOLOĢISKĀM (PRODUKTU UN PROCESU) INOVĀCIJĀM SADARBĪBA AR CITIEM UZŅĒMUMIEM VAI INSTITŪCIJĀM INOVĀCIJU JOMĀ (INOVATĪVO DARBĪBU VEIKŠANĀ)

Apsekojuma dati rāda, ka inovatīvo darbību veikšanā 29 % uzņēmumu bija sadarbība ar citiem uzņēmumiem vai institūcijām.

Visvairāk kā sadarbības partneri ir minēti aprīkojuma, materiālu, komponentu vai programmatūras piegādātāji, kā nākamie minēti pārējie uzņēmumu grupas uzņēmumi, konkurenti vai citi tās pašas nozares uzņēmumi, kā arī privātā sektora klienti vai patērētāji.

Visretāk kā sadarbības partneri inovāciju jomā ir minēti valsts vai sabiedriskie zinātniskās pētniecības institūti un privātie zinātniskās pētniecības institūti.

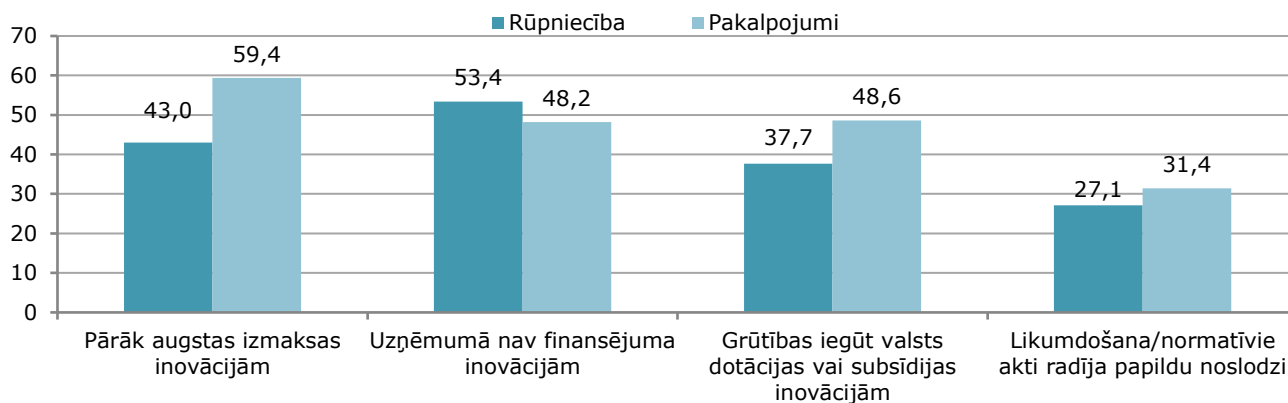
Sadarbības partneri galvenokārt bija Latvijas un pārējo Eiropas valstu uzņēmumi vai institūcijas.

5. INOVĀCIJU AKTIVITĀTI KAVĒJOŠIE FAKTORI

Apsekojuma dati rāda, ka no 2014. līdz 2016. gadam 86,8 % uzņēmumu, kas neieviesa inovācijas, nebija būtisku iemeslu to darīt, bet 13,2 % uzņēmumu apsvēra inovatīvo darbību veikšanu, taču tam bija pārāk daudz kavējošu šķēršļu. Kā galvenos no tiem uzņēmumi norādīja pārāk augstās izmaksas inovācijām (52 %), finansējuma trūkumu inovācijām uzņēmumā (50,6 %), grūtības iegūt valsts dotācijas vai subsīdijas inovācijām (43,7 %) un likumdošanas/normatīvo aktu radītais papildu slogu (29,5 %).

Inovāciju aktivitāti kavējošie faktori uzņēmumos, kas apsvēra inovatīvo darbību veikšanu

(% no uzņēmumu kopskaita attiecīgajā grupā)

METODOLOĢISKIE SKAIDROJUMI

Inovāciju apsekojums pēc vienotas metodoloģijas tiek veikts visās ES dalībvalstīs atbilstoši Komisijas Regulas (ES) Nr.995/2012 (2012. gada 26. oktobris), ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr.1608/2003/EK par Kopienas zinātnes un tehnoloģijas statistikas izstrādāšanu un pilnveidošanu, prasībām. Apsekojums par inovācijām uzņēmējdarbībā ir izlases apsekojums. Izlase tiek veidota, kā stratificēta nejauša gadījuma izlase. Izlasē tiek iekļauti uzņēmumi ar 10 un vairāk strādājošajiem pēc Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas NACE 2. red. B, C, D, E, H, J, K sadaļas un NACE 2. red. 46., 71., 72. un 73. nodaļas atbilstoši Komisijas Regulas (ES) Nr. 995/2012 prasībām.

Dati par inovatīvi aktīvo uzņēmumu skaitu attiecas uz 2014. – 2016. gadu; dati par inovatīvi aktīvo uzņēmumu apgrozījumu, strādājošo skaitu un izdevumiem tehnoloģiskajām inovācijām attiecas uz 2016. gadu.

Atsevišķos gadījumos datu elektroniskās apstrādes tehnoloģijas specifiskas dēļ skaitļu noapaļošanā iespējamas nelielas atšķirības starp uzrādīto kopējo apjomu un saskaitāmo kopsummu.